వ్యాస కౌముది

మనభారతం

డా.వల్లూరుపల్లి శివాజీరావు

48

ఈ భూమండలంలో అద్వితీయమైన,అసమానమైన సంపద, నాగరికత, సంస్కృతి, జ్ఞాన, విజ్ఞాన ప్రతిభలతో వేలాది సంవత్సరాలు(బ్రిటన్ మనదేశాన్ని కబళించడం మొదలు పెట్టిన 1757 వరకూ) తులతూగిన మన భారతదేశపు ఔన్నత్య చరిత్రగురించి నేను వ్రాసిన "ది గ్లోబల్ ఇండియా" అనే పేరుతో ఉన్న పుస్తకం జూలై 2009లో ఇండియాలో ప్రచురించబడింది. ఈ పుస్తకం అందరికీ అందుబాటులో ఉండదని భావించి అందులో పొందుపరిచిన కొన్ని ముఖ్యాంశాలని తెనుగులోకి అనువాదం చేసి ‘కౌముది‘ మాసపత్రిక ద్వారా మీకు అందిస్తున్నాను.

ధారావాహికంగా వచ్చే ఈ ఉపాఖ్యానాలని మీరు చదివి, మీ పిల్లలకుకూడా తెలియచెప్పమని నా విన్నపం. ఈ విధంగా ఘనమైన మన భారతదేశ చరిత భావితరాలకు కూడా చేరుతుందని నా చిన్న ఆశ..!!

IX. ప్రాపంచీకరణమైన భారత నాగరికత, సంస్కృతి, భాష, మతం, ఆధ్యాత్మికత, తత్త్వజ్ఞానం

డా.శివాజీరావు

గ్రీస్

పశ్చిమ ప్రపంచంతో భారత సంబంధాలు ప్రాగైతి-హాసిక (pre-historic) యుగం నుంచే నెలకొని ఉన్నాయి. వేద గ్రంధాలు, బౌద్ధ జాతక సాహిత్యం, పారిశీకుల కధలు, గ్రీకు చరిత్ర కారుల వృత్తాంతాలు కూడా భారత్-పశ్చిమ దేశాలమధ్య సంబంధాలు పురాతనకాలంలోనే నెలకొల్పబడినాయని ధృవపరచాయి. కాని ఆధునిక యూరోపియన్ విద్వాంసులలో చాలామంది ఈమధ్యకాలంవరకు ఈప్రపంచంలో కనిపెట్టబడిన ఏగొప్ప విషయమైనా దాని పుట్టుక ‘గ్రీస్‘, ‘రోం‘ లోనే జరిగిందని భావించారు, నమ్మారు. దీనిని గురించి ఆంగ్లేయ చరిత్రకారుడు ‘Charles Eliot‘(1801-1875) ఇలా వ్యాఖ్యానించాడు: "పశ్చిమ దేశాల గ్రంధకర్తలు, రచయితలలో చాలామంది గ్రీకులను, వారి నాగరికతను ఆదర్శంగా - తీసుకోటానికే అత్యధికంగా మొగ్గు చూపుతారు; ఆధునిక కాలంలో సమకాలీన మానవ మేధస్సు, మత, ఆధ్యాత్మిక విషయాలలో ఏదైనాసరే గ్రీకుల నుంచే వచ్చిందని నమ్మారు. స్పష్టంగా గోచరించే గ్రీకుల దోషాలు, వారి అపరాధాలు, వారి నాగరికతలోని లోపాలు,

అనాగరిక విషయాలను సమయానుకూలంగా క్రమబద్ధీకరించి, కాల్పనిక జగత్తులో విహరించారు........సమస్త మానవాళి నాగరికతలకు యూరప్ మొత్తం ఒక యోగ్యతగల బోధకుడుగా, అధ్యాపకుడుగా ప్రవర్తించటం సత్యదూరమైన, అసంగతమైన, అసంబద్ధమైన, విడ్డూరమైన సంగతి."

ఈమధ్య కాలంలో భారత, పశ్చిమ దేశ చరిత్రకారులు జరిపిన పరిశోధనలు గ్రీకు సంస్కృతిని అసలైన చారిత్రిక దృష్టికోణంలో నిలిపారు. ప్రపంచంలోని అన్ని సంస్కృతిలతో పాటు గ్రీకు సంస్కృతి కూడా వారి పొరుగు దేశాలైన భారత్, పర్షియాలలో జరిగిన పురోగతినుంచే లాభపడింది. ఈప్రగతిని, భారతీయులు, పర్షియనులు, తరువాతి తరాలవారికి వారసత్వంగా సంక్రమింపజేశారు. భౌతిక సంస్కృతి, ఆధ్యాత్మికభావం లాంటి విషయాలలో సాధించిన నైపుణ్యం, ఏర్పరచుకున్న భావాలు సరస్వతీ-సింధూ పరివాహిక ప్రాంతం నుంచి Nineveh (ప్రాచీన వలస భారతీయులు నివసించి ఏర్పరచుకున్న 'అస్సిరియా' రాజ్యపు రాజధాని; ఇప్పటి ఇరాక్‌లోని నగరం), Babylon మధ్య-ఆసియానుంచి నైలు భూమికి, అచ్చటనుంచి గ్రీస్, రోం లకు వ్యాపించింది. గ్రీకులు, రోమనులు, తమ అలవాటు ప్రకారం భారతీయ మతాలను సాధ్యమైనంతవరకు తమ గ్రీకు-రోమన్-వర్గీకరణల చట్రంలో బిగించిన తరువాతనే అర్థంచేసుకోటానికి ప్రయత్నించారు. అంటే హ్రస్వదృష్టితో తమ కోణంలోనే చూశారు. ఈకారణంగానే భారతీయులు ఆరాధించే దైవాల పేర్లను గ్రీకు భాషలోకి మార్చి, గ్రీకు పేర్లతోనే సంభోదించటం మొదలెట్టారు.

ఈకారణంగా శివుడు' (పరమశివుడు) వారికి 'డైయోనిసస్'(Dionysus, Dionysos) అయితే, వారికి ' శ్రీ కృష్ణుడు' 'హెర్క్యులస్' (Hercules)గా మారాడు. అందువల్లనే గ్రీకులు భారత్‌ను ఎప్పుడూ 'డైయోనిసస్' పవిత్ర భూమి అని పిలిచేవారు. అలాగే 'వరుణుడు' గ్రీకులకు 'ఔరానోస్' (Ouranos),'ఉషస్' 'అరోరా' (Aurora)గా మారారు. ఇరు దేశీయులు తాము కొలిచే దైవాలను, ప్రకృతిని ఒక పద్ధతిలో క్రమబద్ధీకరించటంలోనూ, చెడును బహిష్కరించటంలోనూ అద్వితీయ శక్తులున్నాయని ఒకే విధంగా నమ్మితారు. వేద ఆధారిత-ఆధ్యాత్మికతో ప్రభావితులైన భారతీయులకు 'ఒలింపియన్' మతాన్ని ఆచరించే గ్రీకులకు ఉన్న నేపథ్యం ఒక్కటే. ఉదాహరణకు సంస్కృత పదం'వాక్' (Vāc: వాక్కు)నుంచి వచ్చిందే లాటిన్ పదం'Vox'. ఈసంస్కృతపదమే గ్రీకు పదం 'logos' కు కూడా మూలం.

భారత-గ్రీకు సంబంధాలు 'పాణిని' క్రీ.పూ. 6వ-5వ శతాబ్దాలకాలపు) రచించిన వ్యాకరణగ్రంథంలోని సంస్కృత పదాలను గ్రీకులు తమ భాషలోకి జొప్పించ టాన్నిబట్టికూడా విశదమవుతుంది. ఉదాహరణకు 'యవన' పదాన్ని మూడు రకాలుగా ఉపయోగించారు: గ్రీకు స్త్రీని 'యవని' (yavani); 'తెర'(curtain)ను'యవనిక'(yavanika), గ్రీకు లిపిని 'యవనాని'(yavanāni). అలాగే భారతీయ గ్రంథాలలో గ్రీకులను 'యవనులు' అని సంబోధించారు.

కొట్టొచ్చినట్లు కనపడే మరొక సారూప్యత వేదగ్రంథాలలో నిబిడీకృతమైన వర్ణనల విషయంలో. గ్రీకు కవి 'హోమర్' (Homer క్రీ.పూ. 9-8 శతాబ్దాలకు చెందిన వాడు) రచించిన 'ఇలియాడ్' (Iliad) 'ఒడిస్సీ'(Odyssey) గ్రంథాలలోని వర్ణనల వివరాలకు, మన వేదాలు, పురాణాలలోని సాంఘిక జీవన విధానం, దేవుళ్ళు, రాజులు అశ్వారూఢులైన దేవుళ్ళు, రాజుల గురించిన వర్ణనల వివరాలకు చాలా దగ్గర పోలికలున్నాయి. సరిగ్గా వేదాలలో దేవుళ్ళ గురించి ఉన్న వర్ణనలనే 'హోమర్' గ్రీకు దేవుళ్ళకు అన్వయించటం జరిగింది. హోమర్ గ్రంథాలలో దేవుళ్ళు వాడినట్లుగా వర్ణించిన దైవభాష 'సంస్కృతం' గ్రీకు, హిట్టైట్ గ్రంథాలలోకూడా ఉంది. ఋగ్వేదం'లో పొందు

పరచిన దేవతలు-అసురుల మధ్య జరిగిన యుద్ధంలో పొందుపరచిన పాత్రలు,లక్షణాల వర్ణనలు కొన్నివేల సంవత్సరాల తరువాత జరిగిన (క్రీ.పూ. 1194-1184) 'ట్రోజన్'(Trojan)యుద్ధంలో ప్రతిబింబించాయి.

గ్రీకులు భారత నాగరికతద్వారా ప్రభావితమైనంతగా భారతీయులలో గ్రీకుల ప్రాబల్యం ఏమాత్రం గోచరించదు. పురాతన కాలంలో గ్రీకులమీద పడిన ప్రభావంతోపాటు అలెగ్జాండర్ కాలంనుంచికూడా భారత నాగరికత వారిమీద మరింత విరివిగా పడింది. అలెగ్జాండర్ గురించి తెలుసుకున్న గ్రంధాలద్వారానే పశ్చిమ దేశీయులు భారదేశం గురించి అధికంగా తెలుసుకోవటం ప్రారంభించారు. క్రైస్తవ మతగ్రంధాలలో పొందుపరచిన జ్ఞాన-ఆధ్యాత్మిక సంబంధిత (Gnostic) సిద్ధాంతాలు, సూత్రాలమూలాలు, సనాతనధర్మ, బౌద్ధ గ్రంధాల ద్వారా రోమన్ సామ్రాజ్యానికి ప్రవహించాయి. అలాగే భారత మతాలు, ఆధ్యాత్మిక-విజ్ఞాన సంపద యదార్థానికి 'అలెగ్జాండర్' తెరచిన మార్గాలద్వారానే లభించిందని రోమన్ చరిత్రకారులే అంగీకరించారు.

క్రీ.పూ. 6వ శతాబ్దంలో జీవించిన 'పైథాగొరస్' (Pythagoras క్రీ.పూ.582-507) ఈజిప్టుకంటే భారతావని ద్వారానే ప్రభావితమై ఒక పేరొందిన మత, తత్వ-ఆధ్యాత్మికవేత్త, గణిత శాస్త్రవేత్తగా పేరొందాడు. ఆయన నేర్చుకున్న మతతత్వ గణితశాస్త్ర విజ్ఞానం భారతావనిలో క్రీ.పూ. 6వ శతాబ్దానికి చాలాముందే వర్ధిల్లింది. ఈ రోజున ప్రపంచానికి తెలిసిన 'పైథోగరస్' సిద్ధాంతం (Pythagoras Theorm $a^2 + b^2 = c^2$) వేదకాలంనుంచే భారతీయులకు తెలుసు. యదార్థానికి ఈ సిద్ధాంతం యాజ్ఞవల్క్య మహర్షి విరచిత '*శతపథ బ్రాహ్మణ*' (శ్లోకాలు 3.5.1 to 3.5.6) లతోపాటు, *తైత్తిరీయ సంహిత*, '***శులవ సూత్రాల***'లో నిబిడీకృతమై ఉంది. (దీనిని గురించి జూన్ 2011 సంచికలోని నా 18వ వ్యాసం చదవండి). ఈ పైథగొరస్ కాలానికి ముందు రెండు వేల ఏళ్ళకు ముందే ఉత్తర భారతీయులు భూమ్యాకర్షణశక్తి సౌర్యవ్యవస్థ (Solar system)ను బంధించి ఉంచిందని, ఈ కారణంగానే బ్రహ్మాండమైన పరిమాణంలో ఉన్న సూర్యుడు మధ్యలోనే ఉందని ధృవీకరించారు.

ఈరోజున తమ గణిత వారసత్వ సంపదను చూసి ఎంతో మురిసిపోతూ, గర్వపడే పశ్చిమ దేశీయులు నిజానికి భారతీయులనుంచి గ్రీకులద్వారానే పొందామనే సంగతి నమ్మరు, నమ్మటానికి ప్రయత్నించరు. తాము పొందిన ఈ విజ్ఞానాన్ని గర్వంతో, ఎంత గొప్పగా ప్రకటిం చుకుంటారంటే గ్రీకులు, భారతీయులు, ఇతరుల ద్వారాఎంతెంత లభించిందీ చెప్పటం అసాధ్యం. గ్రీకులు 'Orphic' (గూఢవాదం) మతం, పైథోగరస్ తత్వశాస్త్రం, ఏకేశ్వర సిద్ధాంతాన్ని బలపరచే నవ్య-ప్లేటోనిజం (Neo-Platonism), వైరాగ్య సిద్ధాంతం (Stoicism), ఇంకా అనేక గ్రీకు సిద్ధాంతాలు, ఒరవడులు, భారతీయ '**సాంఖ్య వేదాంతం**'చేత ప్రభావితమై, దిగుమతిచేసుకున్నవే!

క్రైస్తవ మతారంభానికి వందలాది ఏళ్ళకు ముందే భారత-గ్రీస్ దేశాలకు పర్షియా ఒకవారధి అయింది. క్రీ.పూ. 4వ శతాబ్దంలో పర్షియా చివరి రాజు 'డేరియస్-3 (క్రీ.పూ. 336-330)గ్రీకులతో క్రీ.పూ. 334 లోజరిపిన'గ్రేనికస్ యుద్ధం'(Battle of the Granicus) లో భారత విలుకాండ్రు (archers) పొడుగాటి ధనస్సు ఒక మొనను నేలమీద ఉంచి వదలిన బాణాలతో గ్రీకు శత్రు సైన్యాన్ని భీభత్సం సృష్టించి వీరోచితంగా పోరాడిన అత్యంత అమోఘంగా ఉన్నాయని, అప్పటి చరిత్రకారులు శ్లాఘించారు. ఈవిలువిద్య కాలక్రమేణా గ్రీకు, రోమన్ సైన్యాలలో ప్రవేశపెట్టారు. (భారత సైనికులు ఇంతగా పోరాడినా పర్షియా రాజు అనాలోచిత చర్యలవల్లనూ, పట్టుబడిన అలెగ్జాండర్‌ను విడిచిపెట్టుట వల్లనూ చివరికి ఓడిపోయి మాసిడోనియా రాజుతో హత్యగావించబడ్డాడు).

సోక్రటీస్ (క్రీ.పూ. 469-399) కాలానికి ముందే హిందువులు, బౌద్ధులు గ్రీస్ వెళ్ళి తమ సిద్ధాంతాలను వ్యాప్తిజేశారు. తరువాత భారతీయులచేత ప్రభావితమైన ఈజిప్ట్ నగరం అలెగ్జాండ్రియా వర్తక వాణిజ్యాలకు, పాండిత్యానికి ముఖ్య కేంద్రమయింది. ఈనగరంలో సనాతనధర్మ, బౌద్ధపండితులు జరిపిన ఆధ్యాత్మిక, తత్త్వ విషయాలలో జరిపిన గోష్ఠిలే ' Neo-Platonism'కు బీజం వేశాయి. ఈజిప్ట్‌లో అలెగ్జాండర్ క్రీ.పూ. 331లో స్థాపించిన అలెగ్జాండ్రియాను ఈకాలంలోనే భారతావనిలోని 'ఉజ్జయిని' నగరంలో ఉన్న ప్రపంచంలోనే అతిముఖ్యమైన, ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగాంచిన నక్షత్ర గణితశాల (astrological observatory)తో అనుసంధానం చేయటం జరిగింది. అలాగే ఈ ఇరుదేశాల ఆధ్యాత్మిక, తత్త్వ, శాస్త్ర, సాంకేతిక, సాహిత్య పండితుల రాకపోకలు నిత్యం జరుగుతూఉండేవి. గ్రీకు పండితులు, చరిత్రకారులు భారత్‌కు జరిపిన ప్రయాణాలు, భారత ఋషులు, పండితులు 'ఏథెన్స్' (Athens)కు జరిపిన సందర్శనాలు, గ్రీకు తత్త్వవేత్తలతో జరిపిన సమావేశాలు, గోష్ఠిల వివరాలు వ్రాసి ఉంచేవారు.

మానవునిలోని జ్ఞానం, విజ్ఞానం, నడత, ప్రవర్తన, వివేకం, అవగాహన మొదలగునవి ధర్మమార్గాన ప్రయాణించటానికి సోపాన పథమవుతుందనే సనాతనధర్మ సారాంశాన్ని ఔపోసన పట్టిన సోక్రటీస్ తన శిష్యులకు బోధించాడు. ఆయన బోధించిన 'నిన్ను నీవు తెలుసుకో (Know Thyself)కి మూలం ఉపనిషత్తులోని 'ఆత్మానాం బుద్ధి' (Ātmānām Buddhi). సోక్రటీస్ వెల్లడించిన తత్త్వ ప్రవచనలు, బోధనలను పశ్చిమదేశాల సమకాలీన ప్రజలు, పాలకులు, విద్వాంసులు అర్థం చేసుకోలేక వీటిని పిచ్చి ప్రేలాపనలు, విప్లవ భావాలనే అపోహలతో వారిని చాలా కష్ట నష్టాల పాలు జేశారు. ఈఅపోహలకు ముఖ్య కారణం ఇంటువంటి విషయాలమీద భారతీయుల కున్నంత పరిజ్ఞానం, మేధస్సు, ప్రావీణ్యిత ఈసమకాలీనక పశ్చిమదేశీయులకు లేకపోవటమే సనాతనధర్మ బోధనలచే ప్రభావితుడై విషయ పరిజ్ఞానం కలిగియున్న సోక్రటీస్ చేత విషం తాగించి మృత్యువుకు బలిచేయటం కేవలం ఒక మచ్చుతునక.

'ఫీడో' (Phaedo) నగరంలో 'ప్లేటో'(క్రీ.పూ. 428-348) బాహ్యాశక్తులు, విషయాలను నియంత్రించగలిగే ఇంద్రియ నిగ్రహమే నిశ్శబ్ధ ధ్యానమనే సత్యాన్ని చాటిచెప్పగా అది గ్రీకుల మేధస్సు జీర్ణించుకోలేకపోయింది. గురు-శిష్యుల మధ్య ఉన్న సంసర్గమే తత్త్వ విజ్ఞాన బోధన లకు సులభమైన మార్గమని, సరిఅయినదని ప్లేటో గ్రీకులకు బోధించాడు. ఈబోధనలకు మూలం ఆయన ఉపనిషత్తులను అధ్యయనం చేసి నేర్చుకున్న 'గురు-శిష్య' సాంప్రదాయమే! అలాగే 'అరిస్టాటిల్' (క్రీ.పూ. 384-322) గ్రీకులకు బోధించిన అనేక ప్రవచానాలకు కూడా మూలం ఉపనిషత్తులే. అలాగే సోక్రటీస్ గ్రహించి బోధించిన విమోచన, ధర్మ, నీతి మొదలగు విషయాలకు కూడా ఆధారం ఉపనిష త్తు లలో ఇమిడిఉన్న మూలకాలే.

ఉపనిషత్తులలో నిబిడియున్న 'దర్శన' (Darśana) నుంచి ఉద్భవించిందే 'పైథోగరస్' నిఘంటువులోని పదం 'Theoria'. ఈ పదమే ఆంగ్ల పదం 'థియేటర్' (Theater) కు మూలం. గ్రీకులు భారత తత్త్వశాస్త్రాన్ని ఎంతగా ప్రేమించారంటే ఈ గ్రీకు తత్త్వవేత్త 'భగవద్గీత'ను తమ భాషలో అనువదించాడు. అందువల్ల గ్రీకులు భారతీయులనుండి పొందనిదేదీ లేదు, వారి చేత ప్రభావితమవని శాస్త్రమేదీ లేదంటే అది అతిశయోక్తి కాదు.

పైథోగరస్ భారత్ వెళ్ళి విజ్ఞానం, ఆత్మజ్ఞానం మొదలగునవి అధ్యయనం చేయకముందే అనేకమంది గ్రీకులు భారతాపథం వెళ్ళారు. అందువల్లనే మత, ఆధ్యాత్మిక, తత్త్వ సంబంధిత విషయాలగురించి ఆయన బోధించిన 'ఆత్మ పరకాయ ప్రవేశం' (transmigration of Soul), పంచభూతాలు, ధ్యానం, మార్మికతత్త్వం (mysticism) సూత్రాలు మొదలగునవి ఆయన వేద, ఉపనిషతులద్వారా

పొందిన విజ్ఞానమే. పైథోగరస్‌గాక, ఇంకా అనేకమంది గ్రీకు విద్వాంసులు భారత విజ్ఞానాన్ని అధ్యయనంచేసి ప్రభావితులైనారు. వీరిలో ముఖ్యులు పైథోగరస్ గురువుగా భావించిన వేదాంతి, గణిత-ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు ‘Thales‘ (క్రీ.పూ. 624-546); పైథోగరస్‌చే ప్రభావితుడై పునర్జన్మను నమ్మిన ఖగోళ శాస్త్రవేత్త ‘Empedocles‘(క్రీ.పూ. 490-430); భారత ఖగోళ శాస్త్రాన్ని అధ్యయనం చేసిన మరో గ్రీకు ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు. ‘Anaxagoras‘(క్రీ.పూ. 510-428); తత్త్వవేత్త, అణుసూత్రాన్ని ప్రవేశపెట్టిన మరో గ్రీకు ఖగోళ శాస్త్రవేత్త ‘Democritus‘ (క్రీ.పూ. 460-370). వీరిలో Democritus తప్ప,ఇతరులు సోక్రటీస్ కాలానికి ముందువారే.

వీరి కాలంలోనూ అంతకుముందు భారత-గ్రీకు ప్రజలమధ్య దగరి సంబంధాలుండేవి కావు. ఇవి అలెగ్జాండర్ నుంచే విరివిగా కాలంనుంచే నెలకొల్పబడ్డాయి.

సశేషం

(అలెగ్జాండర్ భారత దండయాత్ర గురించి గ్రీకు, భారత గ్రంధాలలోని వర్ణనలు, తదితర విషయాలు వచ్చే సంచికలో చదవండి)

మీ అభిప్రాయాలను పంపించేందుకు నా ఇ-మెయిల్: dr_vs_rao@yahoo.com

అలెగ్జాండర్ కాలానికి ముందు గ్రీస్ దేశపటం. (క్రీ.పూ. 4వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో)

COMMENTS